

Doamnelor și domnilor,
Stimați colegi,

Încrederea este o instituție socială. Imaginați-vă o societate în care cetățeanul nu ar avea încredere în profesorul copiilor săi, în școala lor, în avocatul său, în notarul său, în preotul său duhovnic, în banca în care își ține economiile, în instituțiile statului, în stat ca și garant al drepturilor și libertăților sale ?

Tranziția de la comunism la capitalism încă mai produce maladii specifice. Una dintre cele mai grave mi se pare ALTERAREA ÎNCREDERII ÎN SOLIDARITATEA UMANĂ. Arestat timp de aproape o jumătate de secol de comunism, SPIRITUL CIVIC nu este încă liber și se coagulează cu dificultate. SOCIETATEA CIVILĂ rămâne într-o articulare foarte greoaie. ÎNCREDEREA ÎN INSTITUȚII are suișuri și coborîșuri dictate, adeseori, de evenimente ocazionale. Care este sau ar trebui să fie rostul CORPULUI MEDICAL în această lume atomizată, plină de frustrări și, nu în ultimul rînd, destul de nefericită? Consider că ar trebui să focalizăm acțiunile breslei noastre asupra MEDICINEI DE ÎNCREDERE. Apreciez că relația dintre medic și pacient trebuie să cîștige în fluiditate și franchețe. Pacientul nu trebuie să interpreteze relația cu doctorul sufletului și al trupului său în mod simplist și mecanic, în sensul că – ”mă duc la doctor pentru că doar acolo și nu în altă parte mă pot vindeca de o boală”. INSTITUȚIA MEDICULUI nu este una rece și impersonală. Mergi la doctor pentru că îl creditezi *a priori* cu COMPETENȚĂ ȘI CREDIBILITATE. L-ai căutat însă și l-ai ales pe ACEL medic pentru că te-a convins și partea de umanitate din comportamentul său medical. Te duci la doctor îndemnat de ÎNCREDEREA pe care i-o porți unui APROAPE AL TĂU căruia îi destăinuiești ce te doare și în palma căruia îți pui sufletul frămîntat. Mizez profund pe această MEDICINĂ A ÎNCREDERII RECIPROCE dintre doctor și pacient și socotesc că asupra ei ar trebui să reflectăm cu mai mult curaj. Ca o mica paranteza, în urma cu 3 ani de zile am avut o temă la un organism European al colegiilor medicilor al cărui vicepresedinte sunt, s-a făcut un sondaj în Franța și Italia întrebându-se având în vedere anvergura pe care o ia medicina alternativa și neconventională de ce lumea alege să meargă în tot mai mare număr la medicina complementară. Și răspunsul a fost exact pentru ceea ce lipsește astăzi medicinei birocratice, tehnicizate și bazate pe evidente. Răspunsul a fost – contactul uman, empatia, atingerea

umana faptul ca acea medicina alternative reia principiile noastre pe care noi incepem sa le uitam. Acelea, tehnice, birocratice bazate pe evidente, pe scripte si mai putin pe contactul fizic direct. În fond, doctorul este într-o societate ceea ce este un DUHOVNIC în lumea credinței. Și doctorului și duhovnicului cetățenii le mărturisesc FAȚĂ CĂTRE FAȚĂ ce îi face să sufere, fără fățarnicii și fără jumătăți de adevăruri. Și duhovnicul și doctorul încearcă și, de multe ori, reușesc să le aducă oamenilor alinarea. Lecuirea de rele îi încarcă pe amândoi, doctor și duhovnic, de HAR DIVIN pentru că vindecarea este un miracol. CREMA medicinei românești careia ma adresez cu onoare, in ziua de astazi, acum știe că miracolele sunt parte din lumea noastră. Cu totii stim. Pe langa succesele profesionale, stiintifice ale noastre, avem esecuri pe care le luam ca atare, ca esecuri, ca invingeri din partea bolii. O parte dintre ele le constatam ulterior ca s-au rezolvat de la sine, miraculos. Sunt, se intampla lucruri care trec peste masura stiintei noastre. Pentru ca asa este fiinta umana, plina de miracole. Se vede, nu vreau sa fiu mistic, dar se vede o anumita religiozitate, un anumit har, in actul medical si tocmai de aceea pe doctori nimic din confesiunea bolnavului nu trebuie sa-i fie strain. O problemă de sănătate îi aduce pe doctor și pacient într-o relație extrem de profundă: au de luptat împreună pentru a îndepărta orice umbră a suferinței și a morții care planează asupra vieții. Bătălia este foarte grea și - ȘTIM CU TOȚII – este încheiată și cu înfrângeri. Mai fac o trimitere, pentru ca suntem in postul Pastelui si sa ne amintim de Domnul Iisus care, vedem din evanghelii ca avea doua preocupari fundamentale: vorbea multilor si le vindeca bolnavii lor. Acestea erau preocuparile. Sunt pline evangheliile de fapte si vindecari miraculoase.

Prin ce se caracterizeaza noutatea viziunii asupra credintei si a vietii religioase si sociale aduse in acea vreme de Domnul Iisus ? Prin iubirea neconditionata a aproapelui precum si a dusmanului. Iata ca arta vindecarii pe care o practica Intiul si cel mai mare doctor al crestinatatii era strans si indisolubil legata de iubirea de oameni. Numai asa si numai asa exista vindecarea cea cu har si cea cristica, decat iubirea de oameni. Crestinismul introduce idea de “persoana umana” cu care idee se opereaza in zilele de astazi in toate teoriile etice si care sta la baza notiunii de demnitate umana pe care lumea o vehiculeaza. Peste tot in toate cercurile se vorbeste de demnitate umana. De acolo pleaca demnitatea umana, de la considerarea finite umane ca subiect si nu ca obiect al unei stiinte, cum este cea medicala. Demnitatea umana tine de persoana umana iar persoana umana este numita de atunci, de

pe timpurile acelea pana acum, ca unitate indisolubila intre trup, suflet si spirit. Acestei unitati i se adreseaza medicina, aceea pe care am invatat-o acum 20,30,40 de ani, in functie de varsta noastra si pe care dorim sa o re practicam, aceea adresata omului in totalitatea sa.

Despre ce as vrea sa mai vorbesc, concret. Apropierea umana nu se poate face fara atingerea persoanei umane. Si fac o trimitere la care va rog sa va ganditi. Cand ne intalnim toti de aici dam mina. Cand ne intilnim toti de aici ne imbratisam, unii usual, altii ritual, dar o facem, ne dam atingerea noastra. Oare ce ar insemna, care ar fi simbolul atingerii noastre ? Este semn al increderii. Atingerea fizica umana, nu cea profesionala, intraoperatorie, cu mana in viscerele pacientului, ci cea din inainte si cea dupa mangaierea pe frunte, mangaierea pe mana, masuratul pulsului, ascultatia, palparea, acestea sunt elemente care tin nu numai de stiinta medicala, tin si de arta comunicarii si a sadirii increderii. Increderea se facea si in mod fizic, prin atingere. Harul mainii mele care a atins zeci de mii de pacienti, harul mainii colegilor mei din aceasta sala, care consulta in fiecare zi zeci de pacienti si care nu pot spune pentru ce stiu diagnosticul, ci pentru ca stiu. Pentru ca atingand cu mana au stiut. O sa-mi spuneti ca este legatura dintre cunostintele anterior acumulate si ceea ce ai invatat si ceea ce ai mai palpat si alta data. Si asta intr-adevar, dar nu numai asta.

Sa continuam. Pacientul care bate la usa doctorului trebuie sa aibe credinta clara ca acolo il asteapta o ALTFEL de "acasă", o ALTFEL DE FAMILIE, cu oameni inimoși care pun PASIUNE în meseria lor. Așa cum spunea Voltaire – "Pasiunile sunt vântul care umflă pânzele CORABIEI; o scufundă uneori, dar fără ele corabia n-ar putea naviga".

Onorată asistență,

FUNCȚIA SOCIALĂ a medicinei va trebui să depășească în anii ce vin toate pragurile de acum - bune, dar nu suficiente. Când spun **SOCIAL** mă gândesc în primul rând la relațiile inter-umane dintre noi, corpul medical, și societate. Medicina românească va trebui să devină un liant și mai puternic între cetățeni și o societate în care mulți dintre aceștia, din diverse motive, și-au pierdut **ÎNCREDEREA**.

În viziunea mea, pe care respectuos v-o supun atenției, medicina capătă un **CHARACTER MISIONAR** pentru că se străduiește să vindece

o SOCIETATE ÎN TRANZIȚIE de traume sofisticate, de RADICALII LIBERI ai unei lumi în mari prefaceri. Suntem CAVALERII UNEI CRUCIADE pentru vindecarea societății românești de maladii pe care nu le vom găsi în tratatele de medicină. Societatea are nevoie de noi, acum, în regim de urgență. Într-o societate care, din păcate, funcționează într-o PARADIGMĂ A NEÎNCREDERII GENERALIZATE, medicinei îi revine un ROL CRUCIAL: acela de a-i deprinde pe români cu exercițiul încrederii. Consider că însuși statutul medicului ca actor implicat în treburile cetății s-ar cuveni să se remodeleze prin asumarea acestui rol de tămăduitor al unei societăți în cumpănă, fragilă, dezorientată.

Cuvintele pe care vi le adresez pornesc dintr-un imbold care m-a construit ca medic: e vorba de SMERENIA SIMPLITĂȚII. Ori de câte ori aveți frământări legate de meseria dumneavoastră, ori de câte ori va veti pune întrebări și aveți îndoieli – apelati va rog, la remediul acesta: recursul la PĂRINȚII FONDATORI AI MEDICINEI MODERNE și maeștrii pe care îi venerati, în viața sau trecuți. Apelati la ceea ce v-au învățat aceia. La ceea ce ați învățat în școala de la ei și de la maestrul dvs.

Mi-am simțit întotdeauna spiritul împrăștiat de apelul la învățătorii medicinei. Nimic nu poate fi mai tonic decât asta. O expresie curentă acum mai bine de 2000 de ani, în Grecia antică, era – ”ai încredere, sunt doctor”. Atât. Nimic mai mult. Medic fiind - reprezentai GARANȚIA INDISCUTABILĂ că situația este sau va reveni sub control. Îmi place spiritul acelor vremuri. Va puteți încă amăgi ca ne putem întoarce la filozofia înțelepților ? Nu. Dar putem să încercăm ? Medicina de astăzi nu a pierit în tot prin tehnicizare. Nu a pierit în tot prin birocratizare. A rămas în noi spiritual acela. Trebuie doar să-l căutăm, să-l scoatem de acolo și să venim cu el în fața societății, în fața pacienților noștri. Să ni-l prezentăm nouă în sine, nouă, unul altuia, ca să ne dăm încredere în ceea ce suntem noi. Nu niște tehnicieni.

E poate amuzant dar și foarte instructiv să povestesc puțin despre cum se prezenta doctorul în antichitate, în fața semenilor săi și era scris în codurile sale. Nimic din viața personală nu arăta un exces, deși medicii atunci ca și în urmă cu 30 de ani, ca și astăzi, nu erau oameni săraci. Aveau un nivel de trai decent, cu posibilități rezonabile, sigur, astăzi nu atât cât am merita, credem noi, dar sunt rezonabile față de alții.

Doctorii antici, ne spun documentele, își schimbau straietele când se pregăteau să răspundă chemărilor unui bolnav. Își alegeau haine mai simple ca să-i dea încredere bolnavului celui bogat dar mai ales celui

sarac. Este un exemplu de moderatie si de bun simt. Un doctor bun era acela dotat cu stiinta retoricii, unul care se pricepea sa-si adapteze limbajul in functie de starea pacientului, de gravitatea bolii si nu in ultimul rand de situatia lui sociala. Un bolnav mai sărac putea să AIBĂ ÎNCREDERE că doctorul îl tratează la fel, cu aceeași deferență.

Doctorii din antichitate si maestri nostri, chiar traitori in timpul comunismului înțelegeau din plin valoarea sociala capitală a încrederii în relația medic-pacient, sanatate-societate. Aduceti-va aminte de maestri nostri, toti aceia intelegeau chestia asta. O aveau in minte permanent, ca si palpatia, ca si prescriptia medicala, era in mintea lor si ne-o spuneau.

Stimați invitați,
Dragi colegi,

Avem și noi învățații noștri. PETRE ȚUȚEA spunea că ”o personalitate este aceea care SE DĂRUIEȘTE, nu se JUSTIFICĂ”. Și ASEMENEA MARI PERSONALITĂȚI s-au strîns în această sală unde am onoarea să le vorbesc. N-am căutat un echilibru între considerațiile asupra breslei și confesiunile personale. Am preferat să vă spun doar CUM VĂD EU LUCRURILE. Poate idealizez. Nu cred că sunt VIZIONAR. E posibil. Cred, cu îndărătnicie, că meseria noastră nu se poate face FĂRĂ HAR. Iar acest har ce ni s-a dat – ni s-a dat pentru a dărui oamenilor SĂNĂTATE, ÎNCREDERE, SPERANȚĂ. Trebuie să ne socotim FOARTE NOROCOȘI că în universul convulsiv în care trăim BREASLA NOASTRĂ, BREASLA MEDICALĂ poate aduce în multiple forme PACEA SOCIALĂ. Aceasta este CREDINȚA mea. Cred în MEDICINA DE ÎNCREDERE, în MEDICINA SOLIDARITĂȚII UMANE, în acea MEDICINĂ către care oamenii să vină știind că sunt așteptați personal, individual, fiecare. Devin un pic mai prozaic si vin catre zilele noastre.

Doamnelor și domnilor,

Să recunoaștem că asistăm la o scădere dramatică a încrederii în orice. In spiritul epocii moderne valorile se schimbă, odată cu ele și cerințele populației față de ceea ce înainte era un reper.

Cum facem să răspundem la cerințele contemporane ?

Credibilitatea în sistemul sanitar are mai multe paliere:

- In medici și personal sanitar ca și profesioniști în spiritul umanismului și al liberalismului profesiei.
- In instituțiile din sistem (spitale, cabinete ..) care garantează un mediu prielnic și funcții specifice necesare și suficiente pentru toată lumea. Iata, in acreditare. E o garantie.
- In managementul de sistem care trebuie să se supună întâi nevoilor de sănătate recunocute și asumate, creiteriilor profesionale medicale și abia apoi spiritului de raționalizare și economie.

Vreau să păstrăm medicalul în profesia de medic. Nu suntem nici manageri economiști nici politicieni. Nu trebuie tot timpul și cu orice preț să urmăim spiritul vremii și să ne reafirmăm permanent în societate. Daca facem ce avem de facut, lucrul este facut, suntem afirmati.

Oamenii nu au nevoie de manageri de sănătate, oamenii vor un medic în care să aibă încredere, medicul lor. Asta ni se cere noua, noua de aici ca si Colegiul Medicilor. Sindicatelor altceva, organismelor pe specialitati, altceva, asociatiilor altceva, dar noua ni se cere asta. Sa dam incredere, sa fim medici.

Comportamentul social este o obligație umană specifică, el s-a cultivat crescendo pînă la ceea ce este statul social.

Ajutorul, iubirea aproapelui și ÎNCREDEREA sunt principiile fundamentale care poartă o societate către reciprocitate.

Tutelarea, neîncrederea și controlul excesiv sufocă responsabilitatea personală.

Nu trebuie să se decidă la birou ce trebuie să se întâmple pe masa de operație. Asta este treaba mea ce se intampla acolo, nu treaba managerului meu.

Vreau să fiu medic eu și copilul meu, acum student, și să tratăm pacienții în libertate medicală. Libertatea medicala nu este un cadou facut medicului , ci este o garantie a respectarii drepturilor pacientului. Libertatea medicala garanteaza individualitatea terapiei. Ori pacientul asta cauta, terapia lui, diagnosticul lui, nu diagnosticul grupului statistic, nici terapia grupului statistic.

Văzând azi impasul în care se află sistemul sanitar, cred cu tărie că legiuitorul ar trebui măcar de acum încolo să se limiteze la stabilirea condițiilor generale și să nu facă abuz de reglementare ca și politică de forță pentru a promova o aparență ce ne-ar putea face să credem că doar politica ar garanta siguranța sanitară și protecția individului. Nu. Noi garantăm asta. Reglementarea o face statul. Ii cerem să reglementeze. Reglementează. Noi aplicăm. Aceasta este politica sanitară pe care o vad eu și v-o sugerez și dvs. Nu o normă, o profesie de reglementat, reglementată și lăsată să funcționeze, reglementată în funcție de evoluția sa și din nou lăsată să funcționeze.

Despre ce vorbesc ?

Același cetățean matur căruia pe de o parte i se permite să-și aleagă politic reprezentanții, nu este pe de altă parte stăpân pe propriul corp și pe viața sa.

Sănătatea și îngrijirea sunt colectivizate prin obligația și mai ales prin modul de funcționare al sistemului. Felul, proporția și durata terapilor individuale se tentează a fi stabilite nu de cetățean și de medicul său, ci de comitete anonime, savante, compuse din noi, lucrând după principii economico medicale, cel mai adesea la distanță, dar, cel mai grav, cărora cetățeanul nu s-a adresat niciodată.

Sistemul sanitar a ajuns la un grad de complexitate și birocrăție care irită atât pe pacienți cât și pe medici, dar mai ales, cultivă neîncrederea tuturor.

Ce este de făcut pentru recâștigarea încrederii ?

Sugestii:

Avem nevoie de o declarație clară, atât în interiorul profesiei cât și în societate, că profesia medicală este una liberală, nu în sensul politicii ci în sensul liberalismului profesiei medicale ca și a altor profesii nemedicale ca avocat, notar, etc.

Să dovedim permanent și în orice condiție că suntem credibili atât ca medici cât și ca profesie. Și asta trebuie să o facem prin aplicarea noastră.

Să arătăm mereu, și o voi face în mandatul meu, doamnelor și domnilor, cu tact, cu discernământ dar cu fermitate, că administratorul sistemului dorește o medicină reglementată, normată, neconformă cu principiile profesiei – acelea ancestrale și să combatem cu tact aceasta, cu tact, cu bun simț, cu fermitate și în mod continuu.

Să luptăm pentru terapia individuală în numele pacienților noștri.

Să combatem suprareglementarea și birocrăția din sistem, care răpesc timpul destinat îngrijirii și comunicării cu pacientul.

Profesia medicală și medicii trebuie protejate de cei care urmăresc în medicină doar câștigul de bani (firme, societăți, întreprinderi...). Profesia medicală este o profesie liberală în primul rând. Nu este nimic rău în a avea o instituție privată, o investiție privată în sănătate, dar nimeni nu va putea convinge ca investitorul a pus acolo banii, așteptând să scoată un profit pentru că să facă în primul rând bine, nu, a pus banii acolo ca să obțină un beneficiu mai mare decât i-ar fi pus la bancă. Și îl va obține. Important este că medicul angajat atât la stat cât și la privat este supus poate mai mult la presiuni care îl fac să lucreze antreprenorial, adică la principiul beneficiului pentru investitor, e normal, dar nu este o critică, este o constatare. Deci, să păzim medicina de instituțiile acelea, indiferent că sunt stat sau privat care urmăresc câștigul de bani din sănătate. Se pot câștiga bani în medicină și prestând medicina aceea pe care o blamez eu astăzi și pe care o voi blama 4 ani de zile de aici înainte. Cine își mai aduce aminte astăzi de cuvântul curtoazie ? Ală era cuvântul de ordine în comportamentul între medici. Pe acela îl veți vedea la mine 4 ani de zile.

Ce vreau să spun despre trivializarea medicinei. Există interpretări și discuții despre piața serviciilor de sănătate, despre cererea de servicii, despre prestatorul de servicii medicale.

Dragi colegi, eu nu sunt un prestator, eu sunt chirurg. Prestator este cel care face pizza în colț și caruia îi comanzi cu mai multă mazăre sau cu mai multă mozzarella. Eu sunt un chirurg. Nu există o piață a serviciilor de sănătate pentru că nu există o piață a morții și a suferinței și a sângelui și a doliului, ca să existe oferte de servicii. Acea piață nu există. Acea nu este o marfă. Nu sunt un prestator și vă rog să nu fiți.

Autoadministrarea, asta înseamnă trivializarea profesiei. Sună greu dar ne gândim la acest cuvânt și nu la altul.

Autoadministrarea profesiei garantează competiția (și nu concurența), în care și cel mai sărac poate câștiga dacă este competent. În concurență numai cel bogat câștigă. Material vorbind.

Avem nevoie de afirmarea clară a autoadministrării profesiei medicale. Aceasta este o autonomie legală care asigură, nu un cadou corpului profesional, ci un drept al pacienților. Înțelegem prin autoadministrare legală exercitarea atribuțiilor Colegiului Medicilor în ceea ce privește jurisdicția profesională, educația medicală continuă, autorizarea de liberă practică, evidența națională, avizările, contractările cu Casa de Asigurări de Sănătate și toate atribuțiile pe care legiuitorul ni le-a dat ca instituție de drept public.

Suntem pe drumul către societatea formată din oameni singuri, dar cel singur nu este numai tânărul dinamic, productiv, care se bucură de viață, ci este tot mai mult omul bătrân și singur.

Societatea nu se mai poate defini numai prin drepturile cetățeanului și obligațiile statului, este nevoie de angajament pentru binele public. Profesia medicală nu poate sprijini singură această cerință. Avem nevoie de ajutorul societății.

O societate se definește și prin raporturile cu grupurile izolate de indivizi.

Persoanele grav bolnave, mai ales vârstnicii, reprezintă un asemenea grup în România.

Moartea acestor oameni este un tabu în societatea noastră consumeristă. Puterea și succesul sunt glorificate. Avem o populație a cărei rată de îmbătrânire crește de la an la an, odată cu creșterea duratei medii de viață și a scăderii natalității. În aceste condiții depresia și demența devin boli naționale.

Vom fi credibili dacă vom demonstra public lucrul acesta și ne vom angaja să îngrijim acești oameni, nu înlesnindu-le drumul către moarte, ci mobilizând energia sistemului și a societății în sprijinul nostru și al lor. Și acolo unde nu mai putem vindeca, să ajutăm pentru păstrarea cel puțin a demnității dacă nu a vieții.

Competența socială și responsabilitatea sunt determinantele esențiale ale profesiei medicale care au dus-o la încrederea neobișnuită de care beneficiază și astăzi.

Sigur, noi medicii, nu putem analiza societatea în întregime, cu atât mai puțin o putem schimba, dar vedem indivizii și grupurile cu problemele lor, cu grijele și cu bolile lor. Noi vedem primii și cel mai acut când societatea se îmbolnăvește. Noi vedem bolile de nutriție și metabolism datorate unei alimentații și unui trai nesănătos, noi vedem punctual efectele consumului de alcool și de droguri și răspândirea acestora geometric în rândurile tinerilor noștri. Noi vedem epuizarea fizică și psihică a muncitorilor noștri atîția cîți au mai răms, noi vedem singurătatea și sărăcia vârstnicilor noștri. Putem vedea mulți factori care duc la boală, dar ne lipsesc oamenii și sistemele care să ajute și să acționeze atunci când informăm despre ceea ce vedem.

Socialul se pierde în societatea noastră tot mai singuratică, noi ca medici nu putem compensa aceasta, și nici politicienii, prin lege.

O societate este mai mult decât forma de stat care o circumscrie, o societate este influențată decisiv de cultura sa și de raporturile dintre oameni.

Sănătatea națională poate deveni marea problem a României în viitorii 10-20 de ani, iar soluția, cu siguranță nu se află doar la personalul din sănătate.

O societate cu speranță mare de viață, cu schimbări majore de patologie și obiceiuri de viață, necesită în mod imperios un nou contract social.

Ne putem construi viitorul doar prin încredere justificată și prin demnitate unamă amintindu-ne mereu de om ca ființă socială.

Avem nevoie de un pact social pentru viitor. Suntem pregătiți, noi medicii din România, să ne aducem contribuția la aceasta.

**Doamnelor și domnilor,
declar deschise lucrările Adunării Generale ale Colegiului Medicilor din România.**